

способности и навыки. Статья содержит поэтапный план подготовки студента-дирижера, рассмотрено значение каждого этапа в формировании будущего дирижера.

Ключевые слова: дирижерская техника, процесс художественного дирижирования, дирижерско-хоровая исполнительская деятельность учителя музыки.

Ostrovska T. V. Preparing the future music teacher to conductor and choral performing activity

The article deals with the preparation of future music teacher to conductor and choral performing activity. The author notes about necessary and important features for conductor. Among them are: music endowments and all-round music education; high level of general culture; psychological volitional qualities, organizational and pedagogical abilities and skills.

This article contains a phased plan for the preparation of the student-conductor, considered the meaning of each step in the formation of buduuschego conductor.

Key words: Conductor Technique, the Process of Artistic Conducting, Conductor and Choral Performing Activity of a Music Teacher.

Стаття надійшла до редакції 25.02.2012 р.

Прийнято до друку 27.04.2012 р.

УДК 378.091.322

О. І. Павлова

**ИНДИВИДУАЛИЗАЦИЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ НА ОСНОВІ РІВНЯ
ЇХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ**

Ефективна організація процесу навчання студентів університету неможлива без врахування індивідуальних особливостей особистості студента-філолога, зокрема, рівня розвитку їхньої інформаційної культури. Становлення інформаційної культури проходить у суспільстві, яке безпосередньо впливає на культуру, але і сама культура, у свою чергу, є регулятором орієнтиром суспільства. Н. Гендіна, Н. Колкова,

Г. Стародубова, Ю. Уленко розглядають інформаційну культуру «як частину загальної культури, яка складається зі сплаву інформаційного світогляду, інформаційної грамотності і грамотності у галузі інформаційно-комунікаційних технологій» [2, с. 26]. Інші дослідники пов'язують інформаційну культуру з розвитком системи

навчання, підготовки людини до ефективного використання інформаційних засобів і інформації [3, с. 50].

Таким чином, інформаційна культура філолога – є складовою загальної і професійної культури, складним особистісним новоутворенням, що включає інформаційну компетентність, соціально й професійно зумовлену сукупність ціннісних орієнтацій, мотивів та зразків діяльності в інформаційному середовищі, механізми соціокультурної регуляції, особистісні здібності, якості і характеристики. Роль інформаційної культури зумовлюється її функціями: пізнавальною, адаптаційною, інтегруючою, регулятивною, комунікативною. Ці функції сприяють становленню і подальшому розвитку професійної культури. Інформаційна культура майбутнього викладача філології носить системоутворюючий характер по відношенню до його педагогічної діяльності, бо дозволяє розвивати його системне наукове мислення, уяву, творчі здібності. Тому слід усвідомити необхідність інформаційної підготовки майбутніх філологів, використання новітніх інформаційно-комунікативних технологій в освітньому середовищі підвищує його професійну діяльність.

Мета статті – визначити залежність індивідуалізації самостійної роботи майбутнього філолога від рівня їх інформаційної культури. Мета статті зумовлює завдання: окреслити форми роботи сучасного філолога, які сприяють підвищенню рівня інформаційної культури.

Проблема організації самостійної роботи викликала цілий напрямок педагогічного пошуку [6].

Видам самостійної роботи присвячено значну кількість наукових розвідок [5]. У них досліджувалися сутність поняття самостійної роботи, принципи її організації, розглядалися різні класифікації, вивчалися методи, форми, засоби проведення самостійної роботи, розроблялись методики планування, організації та контролю самостійної роботи. Самостійна робота може розглядатися як метод навчання (Ю. Бабанський, М. Дяченко, Л. Кандибович, І. Лернер); програмоване навчання виділяється як один з напрямів індивідуалізації самостійної пізнавальної діяльності студентів (В. Безпалько, А. Матюшкін, Н. Тализіна); значна увага приділяється управлінню самостійною пізнавальною діяльністю студентів (В. Бондар, Т. Габай, Є. Машбиць). Дослідження В. Безпалька, М. Кларіна, Є. Полат, Г. Селевко та ін. показують, що в умовах інформаційного суспільства широке впровадження новітніх досягнень, акцентованих на самостійність у навчанні, неможливе без використання новітніх інформаційних технологій, котрі забезпечують найбільш ефективну реалізацію можливостей для самоосвітньої діяльності, закладену у них. *Організація самостійної роботи* спрямована на творчу самореалізацію майбутніх філологів, їхніх потреб у самовдосконаленні особистості, перехід студентів від позицій об'єкта керування до позиції суб'єкта керування самостійною діяльністю.

Ця спрямованість на конкретну особистість виражена у принципі індивідуалізація навчання. Під індивідуальністю у філософії розуміється «своєрідність, сукупність якостей і відмінних ознак, які висловлюють сутність особливого, окремого індивіда» [8]. Під індивідуалізацією розуміється «розподіл загального на індивіди, на особливе» [8].

З педагогічної точки зору, індивідуалізація – це система засобів, що сприяє усвідомленню людиною, яка зростає своєї відмінності від інших; своєї слабкості і своєї сили для духовного прозріння, для самостійного вибору власного сенсу життя [5].

Психологія вивчає поряд з загальними, характерні до всіх індивідів, властивостями психіки, також і індивідуально-типологічні властивості. Це враховується при вивченні будь-якої категорії психічних процесів – пізнавальних, емоційних, вольових. С. Л. Рубинштейн [7] відзначає, що разом з врахуванням психічних властивостей індивідуальної особистості, враховується і те, що самі психічні властивості також розвиваються, зокрема, у процесі навчання: «Психічні властивості – не первісна данність; вони формуються і розвиваються в процесі діяльності особистості» [7].

Таким чином, індивідуалізація навчання – це:

1) організація навчального процесу, при якому вибір засобів, прийомів, темпу навчання зумовлюється індивідуальними особливостями студентів-філологів;

2) різноманітні навчально-методичні, психолого-педагогічні і організаційно-керуючі заходи, забезпечують індивідуальний підхід до студентів.

Виходячи з вищесказаного, потрібно виділити принципи індивідуального навчання:

– розуміння індивідуалізації як необхідного фактора формування індивідуальності;

– інтеграція індивідуальної роботи з іншими формами навчальної діяльності;

– індивідуальна робота потребує адекватного рівня розвитку загально навчальних вмінь і навичок.

Для організації індивідуального навчання необхідно виокремити систему різноманітних форм організації навчального процесу і параметри особистості студента-філолога, які визначають вибір тієї чи іншої форми. У якості одного з таких параметрів ми обрали рівень розвитку інформаційної культури.

Розподіл студентів на якусь кількість рівнів в залежності від їхньої інформаційної культури можна замінити введенням оцінки цього рівня по певній безперервній шкалі. Показниками для визначення цієї оцінки є:

– рівень мотивації студента до отримання нової інформації, якій вимірюється по одній з психологічних методик дослідження мотивації;

– уміння визначати значущість і корисність інформації;

- уміння обробляти інформацію (виокремлювати головне, аналізувати, систематизувати, класифікувати);
- уміння селекції інформації;
- уміння синтезувати на основі тієї інформації, яка вже є, нову;
- перетворення отриманої інформації у власне знання.

Введемо наступні ознаки самостійної роботи (у дужках вказаний засіб їхньої кількісної оцінки):

1) новизна отриманої інформації (кількість нових понять, засвоєних студентом під час виконаної роботи); різноманітність джерел інформації (кількість джерел, використаних під час виконання роботи); Інтернет забезпечує швидкий віддалений доступ до багаточисельних джерел інформації, що робить навички роботи в Інтернет важливим компонентом інформаційної культури особистості.

2) допомога з боку викладача (кількість годин, які зайняті під консультацію з викладачем по відношенню до загальної кількості витрачених на роботу зі студентом);

3) міжпредметні зв'язки (кількість начальних предметів, до матеріалу яких звертався студент-філолог у процесі виконання роботи). Такими засобами можуть бути гіпертекстові словники, створення мультимедійних презентацій по темам курсів, наприклад, біографія письменника І. Франка у курсі «Українська література кінець XIX – початок XX століття»: потрібні знання з історії України, географії, української мови, світової літератури, заповнення таблиці: напрямом, в якому працював письменник, – письменник – назви творів цього автора.

На основі наведених ознак, введемо інтегровану оцінку окремої самостійної роботи як середнє арифметичне значення усіх кількісних оцінок. Цю оцінку можна використовувати для вибору самостійної роботи для конкретного студента в залежності від рівня інформаційної його інформаційної культури. Чим вище рівень, тим вище може бути оцінка самостійної роботи, яка дається студента для виконання.

Запропонована формалізована оцінка самостійних робіт допомагає викладачу підвищити ефективність організації індивідуальної самостійної роботи в залежності від їхнього рівня інформаційної культури.

В той же час, вона не є засобом заміни особистості викладача у свідомості індивідуальної траєкторії навчання студента. Зокрема, завданням викладача стає визначення моментів навчання, в які необхідно змінити оцінку інформаційної культури, яка присвоєна студенту, оскільки проходить безперервна зміна цієї оцінки.

Таким чином, для реалізації індивідуалізації навчання можна використовувати такий критерій як розвиток інформаційної культури студента-філолога. Засобом організації такого навчання є самостійна робота, підбирання якої проходить по методиці, яка описана вище. Володіння технологією раціонального використання інформаційних

ресурсів суспільства є одним із компонентів інформаційної культури особистості.

Подальший науковий пошук ми вбачаємо у визначенні критеріїв інформаційної культури майбутніх філологів.

Список використаної літератури

1. Волкова Н. П. Теоретичні та методичні засади підготовки майбутніх учителів до професійно-педагогічної комунікації : дис. ... д. пед. наук.:13.00.04. "Теорія та методика професійної освіти"/ Волкова Наталія Павлівна. – Дніпропетровськ, 2006. – 432с. **2. Гендина Н.И.,** Колкова Н.И., Стародубова Г.А., Уленко Ю.В. Формирование информационной культуры личности: теоретическое обоснование и моделирование содержания учебной дисциплины / Н. И. Гендина, Н. И. Колкова, Г. А. Стародубова, Ю. В. Уленко. – М. : Межрегиональный центр библиотечного обслуживания, 2006. – 512 с. **3. Егоров В. С.** Социальный реализм / В. С. Егоров. – М. : б.и, 1998. – 370 с. **4. Козаков В.** Самостійна робота студентів та її інформаційно-методичне забезпечення: Навч. посіб. / В. Козаков ; за заг. ред. В. Козакова. – К. : Вища школа, 1990. – 248 с. **5. Педагогика** личности: от концепций до технологий : учебн.-практ. пособ. для учителей и классных руководителей, студентов, магистрантов и аспирантов пед учеб. заведений, слушателей ИПК. – Ростов-н-Д. : Творч. центр «Учитель», 2001. – 160 с. **6. Підкасистий І. Ф.** Педагогічні технології: навч. посіб. / І. Ф. Підкасистий, І. Ф. Прокопенко, В. І. Євдокимов ; заг. ред. І. Ф. Прокопенко. – Х. : Колегіум, 2006. – 224 с. **7. Рубинштейн С. Л.** Основы общей психологии : в 2-х т. – Т II / С.Л. Рубинштейн. – М. : Педагогика, 1989. – 328 с. **8. Философский** энциклопедический словарь. – М. : ИНФРА-М, 2002. – 576 с. **9. Шунайлова С. А.** Индивидуализация самостоятельной работы студентов на основе уровня их інформаційної культури [Електронний ресурс]. – Режим доступа : <http://www.jurnal.org/articles/2006/ped.7.html>. **10. Яшанов С. М.** Формування у майбутніх учителів умінь і навичок самостійної навчальної роботи у процесі використання нових інформаційних технологій : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. пед. наук: 13.00.09. – К. : Б.в., 2003. – 20 с.

Павлова О. І. Індивідуалізація самостійної роботи студентів-філологів на основі рівня інформаційної культури

Ефективна організація процесу навчання студентів університету неможлива без врахування індивідуальних особливостей особистості, від рівня розвитку їхньої інформаційної культури. У статті визначений взаємозв'язок між інформаційною культурою й індивідуалізацією навчання, самостійною роботою. Окреслені функції інформаційної культури, введені ознаки самостійної роботи, виокремлено принципи індивідуального навчання.

Ключові слова: інформаційна культура, професійна культура, індивідуалізація навчання, особистість, самостійна робота.

Павлова А. И. Индивидуализация самостоятельной работы студентов-филологов на основе уровня информационной культуры

Эффективная организация процесса обучения студентов университета невозможна без учёта индивидуальных особенностей личности, от уровня развития их информационной культуры. В статье определена взаимосвязь между информационной культурой и индивидуализацией обучения, самостоятельной работой. Определены функции информационной культуры, определены черты самостоятельной работы, выделены принципы индивидуального обучения.

Ключевые слова: информационная культура, профессиональная культура, индивидуализация обучения, личность, самостоятельная работа.

Pavlova A. I. The Personalization of the independent work student-philologist on base level information culture

The efficient organization of the process of the education student university impossible without account of the individual particularities to personalities, from level of the development their information culture. Intercoupling is determined. In article between information culture and personalization of the education, independent work. The Certain functions of he information culture, is determined line of the independent work, chosenned principles of the individual education.

Key words: information culture, professional culture, personalization of the education, personality, independent work.

Стаття надійшла до редакції 02.02.2012 р.

Прийнято до друку 27.04.2012 р.

УДК: 371.134:78

Пан На

**СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ ВИКОНАВСЬКОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ
У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ**

Питання виконавської інтерпретації, що належать до ключових у навчанні мистецтва музики, особливої ваги набувають у підготовці майбутнього вчителя-музиканта, оскільки безпосередньо пов'язані із розумінням сутності змісту музичного твору, уміннями відтворити його у реальному звучанні, донести до учнівської аудиторії, пояснити школярам